

Oslo kommune
Byrådsavdeling for barn og utdanning

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Deres ref:

Vår ref (saksnr):
200604446-5

Saksbeh:
K. Bagøien

Dato: 18.01.2007

Arkivkode:
400

**FORSKRIFT FOR TILDELING AV UTDANNINGSSTØTTE - SKOLEÅRET
2007-2008 - HØRING - UTTAELSE FRA OSLO KOMMUNE**

Vi henviser til Kunnskapsdepartementets brev av 18. oktober 2006 med vedlegg og oversender vedlagt Oslo kommunes høringsuttalelse i ovennevnte sak.

Hilsen

Monica Kastet
spesialrådgiver

Kaare Bagøien
rådgiver

Godkjent og ekspedert i papirform uten underskrift

Gjenpart med vedlegg: Utdanningsetaten

Vedlegg

Byrådsavdeling for barn og
utdanning

Postadresse:

Rådhuset, 0037 Oslo

E-post: postmottak@byr.oslo.kommune.no

Byrådets sak

Byrådets sak nr.: 5/2007

Vedtaksdato: 18.01.2007

Vår ref. (saksnr.): 200604446-3

Arkivkode: 400

FORSKRIFT OM TILDELING AV UTDANNINGSSTØTTE FOR UNDERVISNINGÅRET 2007 – 2008

Saksfremstilling:

Ved brev av 18. oktober 2006 har Kunnskapsdepartementet sendt til høring forslag til forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for skoleåret 2007 - 2008. Forskrift om utdanningsstøtte fastsettes for ett år av gangen, og høringsdokumentet bygger på gjeldende forskrifter for undervisningsåret 2006-2007. Høringsutkastet er basert på regjeringens forslag til statsbudsjett, jfr. St.prp. nr. 1 (2006-2007), som ble lagt frem 6. oktober 2006. De fleste av forslagene er av regelteknisk karakter. Av materielle endringer fremheves forslag om ikke-behovsprøvet stipend til delvis dekning av læremidler. Høringsfristen er satt til 18. januar 2007.

Første del - hovedregler for tildeling av utdanningsstøtte

Departementet har lagt frem forslag angående statsborgerskap og tilknytning til Norge i forbindelse med utdanningsstøtte og har bl.a. foreslått at i tilknytning til ulike oppholdsgrunnlag endres formuleringen "har fått" til "har" - for å presisere at søkeren må ha gyldig oppholdsgrunnlag når søknad fremmes.

Det foreslås presisert i forskriften at søkeren må ha arbeidet i 24 måneder umiddelbart før oppstart av utdanningen for å bli tildelt utdanningsstøtte.

Departementet foreslår videre at en søker må ha vært under utdanning i Norge i minst tre år umiddelbart før undervisningsåret og ha bestått utdanning som til sammen tilsvarer minst tre års fulltidsutdanning.

Det er intet å bemerke til de endringer som er presisert som realitetsendringer i kapitlene 2 - 10 i høringsbrevets første del.

Annen del - støtte til søker som har rett til videregående opplæring

Under kapittel 16 har departementet foreslått ny § 16-4 - Grunnstipend og læremiddelstipend. I St.prp. nr. 1 (2006-2007) er det foreslått innføring av ordning med gratis læremidler i videregående opplæring fra høsten 2007. Dette innebærer en todelt ordning der fylkeskommunen får ansvar for at elevene får de nødvendige trykte eller digitale læremidler. I tillegg vil elevene bli tildelt et ikke-behovsprøvet stipend gjennom Lånekassen som skal bidra til å dekke elevenes utgifter til andre læremidler og nødvendig individuelt utstyr. Stipendiet vil få tre satser avhengig av utdanningsprogram. Lærlinger vil ikke bli omfattet av ordningen. Dagens behovsprøve

læremiddelstipendordning gjennom Lånekassen vil suksessivt falle bort etterhvert som ny ordning innføres.

Det påpekes at denne ordning er beskrevet nærmere i departementets høringsbrev av 17. november 2006; forslag til endringer i opplæringsloven og friskoleloven, hvor det fremgår at det ikke-behovsprøvde stipendiet skal bidra til å dekke elevenes utgifter til andre læremidler og nødvendig utstyr, bl.a. kladdebøker, lommekalkulator, bekledning i yrkesfag etc. En slik omlegning av stipendiet til et ikke-behovsprøvet stipend vurderes positivt, idet den sammen med forslag om innføring av gratis læremidler vil redusere elevenes utgifter til nødvendig utstyr. Satsene i første kategori synes imidlertid noe for lave for å kunne dekke elevenes utgifter i denne forbindelse. En av de vanligste grafiske kalkulatoren til skolebruk koster i dag mellom 1 000 og 1 200 kroner.

Alle nye læreplaner inneholder kompetansemål hvor elevene skal benytte digitalt verktøy, og Kunnskapsdepartementet har invitert fylkene til å søke prosjektemidler, ialt 50 mill. kroner, til utvikling av digitale læremidler i videregående opplæring. Bruk av digitalt verktøy utgjør en av de grunnleggende ferdigheter alle elever skal tilegne seg gjennom hele opplæringsløpet, og det vil derfor gå mot en situasjon hvor den pedagogiske hverdag vil være preget av at elevene må ha en bærbar PC som nødvendig utstyr. En aktuell problemstilling vil være hvorvidt en PC skal være et læremiddel som skal være gratis eller om den skal være et redskap eleven skal betale selv på linje med kalkulator o.l. En bærbar PC bør etter byrådens oppfatning høre med til elevens utstyr. Det ikke-behovsprøvde stipendiet til nødvendig utstyr for elever i vg 1 bør derfor økes. Allerede i dag har mange elever sine private bærbare PC'er. Utvidelse av stipendiet må innføres i takt med gratis læremidler. Selv om det ikke står spesielt nevnt, må det antas at dette stipendiet også tilbys elever i godkjente opplæringstilbud som følger norske læreplaner utenlands.

Byråden har ingen kommentarer til departementets forslag i §§ 20 og 21.

Tredje del - støtte til søker under høyere utdanning og fagskoleutdanning, i folkehøyskole og under annen utdanning som ikke omfattes av opplæringslovens § 3-1

Det er intet å bemerke til den foreslåtte endring i dokumentasjonskravet i § 29-6.

Fjerde del - støtte til utdanning i land utenfor Norden

Departementet har foreslått endringer i § 33-2 samt endring i aldersfastsettelse til angivelse av fødselsår i stedet for alder 22 år. Videre er det foreslått endringer i regelverket knyttet til godkjenning av høyere utdanning. Departementet fremholder videre at eksisterende bestemmelse om varighet av språklig tilretteleggelsessemester er uklar og foreslår ny ordlyd i § 36-1.

Disse endringsforslag omhandler i hovedsak høyere utdanning, og byråden har ingen kommentarer til disse

Kommentarer til forskriften som ikke er foreslått endret av departementet

Dagens ordning innebærer visse uklarheter og skjevheter i § 15-1, som ikke er foreslått endret av departementet. Her er målgruppen ungdom med rett til videregående opplæring som i hht. de siste endringer i opplæringslovens § 3-1 utgjøres av aldersgruppen 16-24 år. Forskriften er i denne forbindelse i vesentlig grad tilpasset ungdom og deres livssituasjon, og ordningen avviker innenfor flere områder fra ordningen i tredje del, som i høyere grad er tilpasset voksnes livssituasjon.

Det er tidligere påpekt fra kommunens side at det har vært og er en mangel ved kapittel 15 i annen del at det ikke omfatter ungdom i alderen 16 - 24 år med rett til grunnskoleopplæring i hht. opplæringslovens 4A-1. Disse omfattes i dag av forskriftens tredje del. Med tanke på punkt d) i

opplistingen i annen del av eksisterende forskrifts § 15-1 over hvilke grupper dette kapittel er gjort gjeldende for, kan det være grunn til å beklage at departementet ikke har tatt hensyn til kommunens tidligere innspill om at aldersgruppen 16 - 24 år med rett til grunnskoleopplæring i hht. opplæringslovens § 4A-1 må omfattes av denne del av forskriften. Det foreslås derfor på nytt følgende tilføyelse i listen over grupper kapittel II skal omfatte:

f) ungdom i alderen 16 - 24 år som har rett til grunnskoleopplæring i henhold til opplæringslovens § 4A-1

Vedtakskompetanse:

Byråd for barn og utdanning avgir høringsuttalelse i foreliggende sak i hht. delegert fullmakt, jfr. bystyrets vedtak av 30. mai 2001, sak 218, og byrådets vedtak av 3. juli 2001, sak 1360 om behandling av høringsuttalelser i Oslo kommune.

Vedtak:

Oslo kommune avgir følgende høringsuttalelse til Kunnskapsdepartementets forslag til forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2007-2008:

Første del - hovedregler for tildeling av utdanningsstøtte

Departementet har lagt frem forslag angående statsborgerskap og tilknytning til Norge i forbindelse med utdanningsstøtte og har bl.a. foreslått at i tilknytning til ulike oppholdsgrunnlag endres formuleringen "har fått" til "har" - for å presisere at søkeren må ha gyldig oppholdsgrunnlag når søknad fremmes.

Det foreslås presisert i forskriften at søkeren må ha arbeidet i 24 måneder umiddelbart før oppstart av utdanningen for å bli tildelt utdanningsstøtte.

Departementet foreslår videre at en søker må ha vært under utdanning i Norge i minst tre år umiddelbart før undervisningsåret og ha bestått utdanning som til sammen tilsvarer minst tre års fulltidsutdanning.

Kommunen har intet å bemerke til de endringer som er presisert som realitetsendringer i kapitlene 2 - 10 i høringsbrevets første del.

Annen del - støtte til søker som har rett til videregående opplæring

Under kapittel 16 har departementet foreslått ny § 16-4 - Grunnstipend og læremiddelstipend. I St.prp. nr. 1 (2006-2007) er det foreslått innføring av ordning med gratis læremidler i videregående opplæring fra høsten 2007. Dette innebærer en todelt ordning der fylkeskommunen får ansvar for at elevene får de nødvendige trykte eller digitale læremidler. I tillegg vil elevene bli tildelt et ikke-behovsprøvet stipend gjennom Lånekassen som skal bidra til å dekke elevenes utgifter til andre læremidler og nødvendig individuelt utstyr. Stipendiet vil få tre satser avhengig av utdanningsprogram. Lærlinger vil ikke bli omfattet av ordningen. Dagens behovsprøvde læremiddelstipendordning gjennom Lånekassen vil suksessivt falle bort etterhvert som ny ordning innføres.

Det påpekes at denne ordning er beskrevet nærmere i departementets høringsbrev av 17. november 2006; forslag til endringer i opplæringsloven og friskoleloven, hvor det fremgår at det ikke-behovsprøvde stipendiet skal bidra til å dekke elevenes utgifter til andre læremidler og nødvendig utstyr, bl.a. kladdebøker, lommekalkulator, bekledning i yrkesfag etc. En slik omlegning av stipendiet til et ikke-behovsprøvet stipend vurderes positivt, idet den sammen med forslag om

innføring av gratis læremidler vil redusere elevenes utgifter til nødvendig utstyr. Satsene i første kategori synes imidlertid noe for lave for å kunne dekke elevenes utgifter i denne forbindelse. En av de vanligste grafiske kalkulatoren til skolebruk koster i dag mellom 1 000 og 1 200 kroner.

Alle nye læreplaner inneholder kompetansemål hvor elevene skal benytte digitalt verktøy, og Kunnskapsdepartementet har invitert fylkene til å søke prosjektmidler, ialt 50 mill. kroner, til utvikling av digitale læremidler i videregående opplæring. Bruk av digitalt verktøy utgjør en av de grunnleggende ferdigheter alle elever skal tilegne seg gjennom hele opplæringsløpet, og det vil derfor gå mot en situasjon hvor den pedagogiske hverdag vil være preget av at elevene må ha en bærbar PC som nødvendig utstyr. En aktuell problemstilling vil være hvorvidt en PC skal være et læremiddel som skal være gratis eller om den skal være et redskap eleven skal betale selv på linje med kalkulator o.l. En bærbar PC bør etter byrådens oppfatning høre med til elevens utstyr. Det ikke-behovsprøvde stipendiet til nødvendig utstyr for elever i vg 1 bør derfor økes. Allerede i dag har mange elever sine private bærbare PC'er. Utvidelse av stipendiet må innføres i takt med gratis læremidler. Selv om det ikke står spesielt nevnt, må det antas at dette stipendiet også tilbys elever i godkjente opplæringstilbud som følger norske læreplaner utenlands.

Oslo kommune har ingen kommentarer til departementets forslag i §§ 20 og 21.

Tredje del - støtte til søker under høyere utdanning og fagskoleutdanning, i folkehøyskole og under annen utdanning som ikke omfattes av opplæringslovens § 3-1

Det er intet å bemerke til den foreslåtte endring i dokumentasjonskravet i § 29-6.

Fjerde del - støtte til utdanning i land utenfor Norden

Departementet har foreslått endringer i § 33-2 samt endring i aldersfastsettelse til angivelse av fødselsår i stedet for alder 22 år. Videre er det foreslått endringer i regelverket knyttet til godkjenning av høyere utdanning. Departementet fremholder videre at eksisterende bestemmelse om varighet av språklig tilretteleggelsessemester er uklar og foreslår ny ordlyd i § 36-1.

Disse endringsforslag omhandler i hovedsak høyere utdanning, og kommunen har ingen kommentarer til disse

Kommentarer til forskriften som ikke er foreslått endret av departementet

Dagens ordning innebærer visse uklarheter og skjvigheter i § 15-1, som ikke er foreslått endret av departementet. Her er målgruppen ungdom med rett til videregående opplæring som i hht. de siste endringer i opplæringslovens § 3-1 utgjøres av aldersgruppen 16-24 år. Forskriften er i denne forbindelse i vesentlig grad tilpasset ungdom og deres livssituasjon, og ordningen avviker innenfor flere områder fra ordningen i tredje del, som i høyere grad er tilpasset voksnes livssituasjon.

Det er tidligere påpekt fra kommunens side at det har vært og er en mangel ved kapittel 15 i annen del at det ikke omfatter ungdom i alderen 16 - 24 år med rett til grunnskoleopplæring i hht. opplæringslovens 4A-1. Disse omfattes i dag av forskriftens tredje del. Med tanke på punkt d) i opplistingen i annen del av eksisterende forskrifts § 15-1 over hvilke grupper dette kapittel er gjort gjeldende for, kan det være grunn til å beklage at departementet ikke har tatt hensyn til kommunens tidligere innspill om at aldersgruppen 16 - 24 år med rett til grunnskoleopplæring i hht. opplæringslovens § 4A-1 må omfattes av denne del av forskriften. Det foreslås derfor på nytt følgende tilføyelse i listen over grupper kapittel 11 skal omfatte:

f) ungdom i alderen 16 - 24 år som har rett til grunnskoleopplæring i henhold til opplæringslovens § 4A-1

Byrådsavdeling for barn og utdanning

Torger Ødegaard

Vedlegg: 1. Kunnskapsdepartementets brev av 18. oktober 2006 med vedlegg
2. Utdanningsetatens brev av 9. januar 2007